

УДК 37.013.4:004.738

*Матвієнко Л.Г., к.пед.н., доцент
Полтавський державний аграрний університет*

МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мультимодальні цифрові платформи набувають дедалі більшого значення у системі викладання іноземних мов у закладах вищої освіти, оскільки забезпечують інтеграцію різних способів подання інформації та створюють сприятливі умови для активної взаємодії здобувачів вищої освіти з навчальним матеріалом. У сучасному освітньому дискурсі мультимодальність розглядається як поєднання кількох комунікативних модальностей – текстової, аудіальної, візуальної та інтерактивної, що використовуються для репрезентації та опрацювання навчального контенту [2]. Такий підхід дозволяє підвищити ефективність засвоєння іншомовного матеріалу, оскільки залучає різні канали сприйняття інформації та активізує когнітивні процеси здобувачів освіти.

Використання мультимодальних цифрових платформ у процесі навчання іноземних мов сприяє створенню інтерактивного освітнього середовища, у межах якого поєднуються різні типи навчальних ресурсів: текстові матеріали, відеолекції, аудіозаписи, інтерактивні вправи, графічні елементи та мультимедійні презентації. Така інтеграція дозволяє реалізувати комплексний підхід до формування іншомовної комунікативної компетентності, що охоплює розвиток навичок аудіювання, читання, письма та усного мовлення [1]. Водночас мультимедійні елементи забезпечують візуалізацію мовних явищ і сприяють глибшому розумінню змісту навчального матеріалу.

Використання мультимодальних цифрових платформ у процесі викладання іноземних мов активно впроваджується у практику освітньої діяльності Полтавського державного аграрного університету. Університет реалізує сучасний підхід до організації освітнього процесу, який передбачає інтеграцію інформаційно-комунікаційних технологій та цифрових ресурсів у підготовку здобувачів вищої освіти різних спеціальностей. Розвиток цифрового освітнього середовища сприяє підвищенню ефективності навчання, забезпечує доступ до навчальних матеріалів у дистанційному форматі та створює умови для інтерактивної взаємодії між викладачем і здобувачами освіти.

У підготовці здобувачів вищої освіти з іноземної мови важливу роль відіграє система дистанційного навчання Moodle, яка функціонує в

університеті як складова цифрового освітнього середовища. На базі цієї платформи створюються електронні навчальні курси, що містять теоретичні матеріали, мультимедійні презентації, відеолекції, інтерактивні вправи та тестові завдання. Система забезпечує постійний доступ до навчального контенту, що дозволяє здобувачам освіти працювати з матеріалами у зручний час і повторювати їх у процесі самостійної роботи. Функціональні можливості Moodle дозволяють організовувати онлайн-обговорення, виконувати письмові завдання, проходити тестування та отримувати зворотний зв'язок від викладача. У Полтавському державному аграрному університеті ця платформа використовується протягом кількох років як основне середовище дистанційного та змішаного навчання.

Під час викладання дисциплін з іноземної мови цифрове навчальне середовище доповнюється використанням інтерактивних платформ для створення дидактичних вправ і навчальних матеріалів. Зокрема, застосовується платформа LearningApps, що дозволяє розробляти інтерактивні завдання різних типів: вправи на встановлення відповідності, класифікацію понять, заповнення пропусків, інтерактивні вікторини та кросворди. Такі ресурси використовуються для закріплення лексичного та граматичного матеріалу, розвитку навичок читання і розуміння текстів, а також для формування мовної компетентності здобувачів освіти. Мультимедійний формат завдань, який поєднує текстові, графічні та аудіальні елементи, забезпечує реалізацію принципу мультимодальності та підвищує рівень зацікавленості здобувачів у навчальному процесі.

Важливим інструментом формування лексичної компетентності у процесі вивчення іноземної мови є використання платформи Quizlet. За допомогою цифрових карток здобувачі вищої освіти можуть опановувати нову лексику, термінологію та фразеологічні одиниці. Поєднання текстових елементів із зображеннями та аудіосупроводом забезпечує багатоканальне сприйняття інформації, що сприяє більш ефективному запам'ятовуванню лексичного матеріалу. Інтерактивні режими навчання, які пропонує платформа, дозволяють організовувати різні типи тренувальних завдань і тестування.

З метою активізації навчальної діяльності та здійснення поточного контролю знань здобувачів освіти у процесі викладання іноземних мов використовуються також елементи гейміфікації, зокрема платформа Kahoot!. Вона дозволяє проводити інтерактивні онлайн-вікторини, тестування та опитування, що сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти та створює динамічне освітнє середовище. Використання таких інструментів під час занять дозволяє ефективно перевіряти рівень

засвоєння лексико-граматичного матеріалу, а також стимулює активну участь здобувачів у навчальному процесі.

Окрему роль у розвитку навичок усного мовлення відіграє платформа Flip, яка використовується для створення відеовідповідей на запропоновані теми та організації онлайн-дискусій. Такий формат роботи дозволяє здобувачам вищої освіти практикувати усне мовлення, розвивати комунікативні навички та формувати впевненість у використанні іноземної мови у професійній і міжкультурній комунікації.

Важливим інструментом для організації роботи з автентичними відеоматеріалами є Edpuzzle, який дозволяє створювати інтерактивні відеоуроки з вбудованими запитаннями, коментарями та завданнями на розуміння змісту. Його функціонал забезпечує можливість інтеграції відео з різних джерел (YouTube, Vimeo та інших відкритих платформ), а також редагування навчального контенту шляхом додавання пауз, голосових пояснень викладача, текстових підказок і контрольних запитань у ключових фрагментах відео. Це дає змогу трансформувати пасивне сприйняття відеоматеріалу в активний навчальний процес, у межах якого здобувачі вищої освіти постійно взаємодіють із контентом, аналізують інформацію та здійснюють самоконтроль розуміння.

У забезпеченні комунікації та організації навчального процесу важливу відіграє Microsoft Teams, який поєднує функції відеоконференцій, чату, спільної роботи з файлами та організації занять у режимі реального часу. Його використання створює цілісне цифрове середовище для синхронного та асинхронного навчання іноземної мови, що дозволяє забезпечити безперервність освітнього процесу незалежно від місця перебування здобувачів вищої освіти.

Завдяки інтеграції різних інструментів у межах однієї платформи Microsoft Teams забезпечує ефективну організацію навчального курсу: викладач може створювати окремі канали для різних видів діяльності (лексичної, граматичної, комунікативної практики), розміщувати навчальні матеріали, завдання, інструкції та додаткові ресурси. Це сприяє структурованості навчального контенту та полегшує орієнтацію здобувачів у навчальному середовищі. Перевагою платформи є можливість проведення інтерактивних онлайн-занять у форматі відеоконференцій, під час яких реалізуються різні форми мовленнєвої діяльності: говоріння, аудіювання, дискусії, рольові ігри та презентації. Такий формат сприяє розвитку комунікативної компетентності, формуванню навичок спонтанного мовлення та подоланню мовного бар'єра.

Для розвитку навичок академічного письма та підвищення мовної грамотності здобувачів освіти ефективно застосовується Grammarly, що

дозволяє здійснювати автоматизовану перевірку граматики, стилістики та орфографії англomовних текстів. Використання цього інструмента сприяє формуванню вміння дотримуватися норм академічного письма, підвищує точність мовного оформлення висловлювань, а також допомагає виявляти типові лексико-граматичні помилки, що виникають у процесі іншомовної продукції. Завдяки функціям пояснення виправлень здобувачі вищої освіти не лише отримують готові корекції, але й опановують правила їх застосування, що має важливе дидактичне значення для формування автономності навчання та розвитку мовної саморефлексії.

Інструмент DeepL використовується як допоміжний засіб для перекладу та аналізу іншомовних текстів, що є особливо актуальним у контексті формування перекладацької та лінгвістичної компетентності. Його перевагою є висока якість машинного перекладу, здатність відтворювати контекстуальні значення лексичних одиниць і забезпечувати більш природне синтаксичне оформлення тексту порівняно з традиційними системами автоматичного перекладу. У навчальному процесі DeepL доцільно використовувати не як заміну перекладацької діяльності, а як інструмент для порівняльного аналізу перекладацьких рішень, виявлення семантичних зсувів та обговорення можливих варіантів перекладу.

Таким чином, мультимодальні цифрові платформи формують нове освітнє середовище, у межах якого поєднуються різні способи репрезентації навчальної інформації та інтерактивні форми навчальної діяльності. Їх використання у процесі викладання іноземних мов у закладах вищої освіти сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу, розвитку іншомовної комунікативної компетентності та формуванню цифрової грамотності здобувачів вищої освіти. Інтеграція таких платформ у навчальний процес відповідає сучасним тенденціям цифровізації освіти та створює умови для впровадження інноваційних педагогічних практик у сфері мовної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно орієнтованих систем освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 70. № 2. С. 15–36.
2. Jiang L., Hafner C. Digital multimodal composing in L2 classrooms: A research agenda. *Language Teaching*, №58. № 2024. P. 528 – 546. DOI:10.1017/S0261444824000107